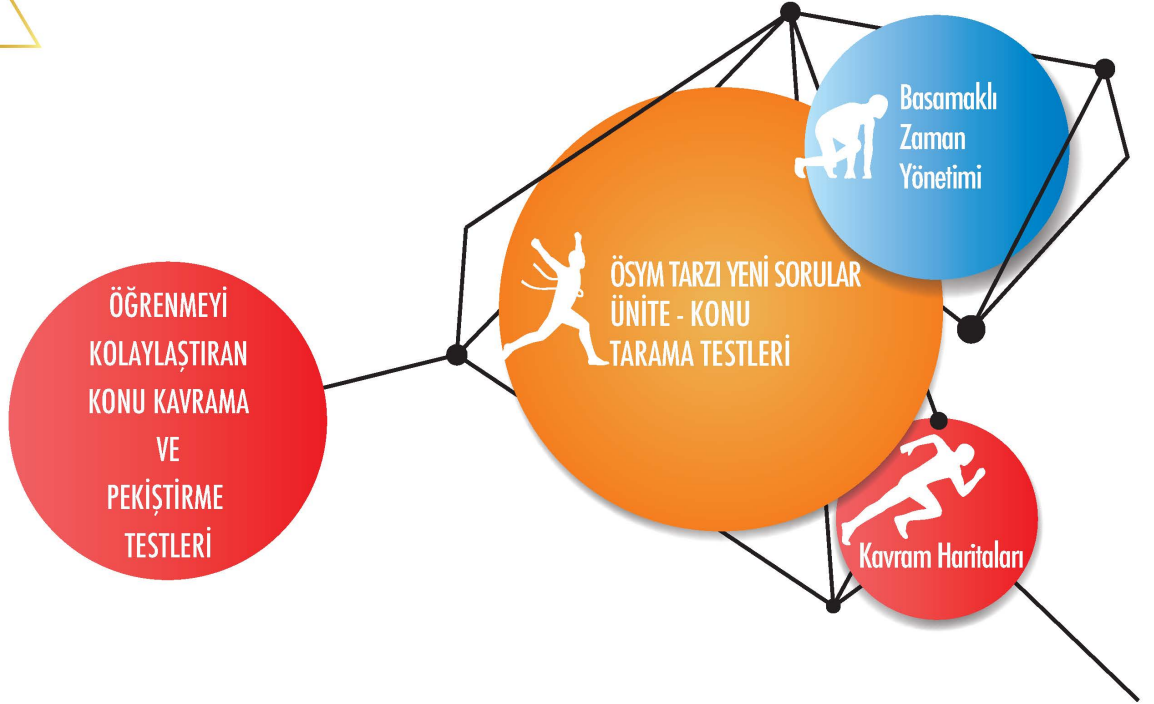

AYT

EDEBİYAT

SORU BANKASI

- Hasan ÖZDEMİR
- Mikail ÖZTAŞ
- Harun DERİN

Hız Renk Uzaktan Eğitim
ile Başarına Renk Kat

BU KİTAPTA NELER VAR?

www.lisedestek.com adresinden Hız ve Renk Soru bankaları ile Denemelerinin Örnek PDF'lerine, Akıllı tahta uygulamalarına ve diğer içeriklerine ulaşabilirsiniz.

1

Hız ve Renk Uzaktan Eğitim Kanalı'nda konu anlatımı ve daha fazlasını bulacaksınız.

2

Hız ve Renk uygulamasından ya da Hız ve Renk yayınları web sayfasından soru çözüm videolarını Hız ve Renk yazarlarından dinleyebilirsiniz.

3

Konu Kavram, Konu Pekiştirme, ÖSYM Tarzı ve Hızlı Taramalardan oluşan toplam **169 TEST, 1848 SORU** başarınıza renk katacak.

4

Konu özetli, pratik kavram haritaları ile bilgilerinizi canlı tutabilirsiniz.

5

ÜNİVERSİTE HAZIRLIK
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SORU BANKASI

ISBN

978-625-7532-02-0
0308 - 1 - 21

Genel Yayın Koordinatörü

Harun DERİN

Yazar

Harun DERİN
Mikail ÖZTAŞ
Hasan ÖZDEMİR

Editör

Nuri SOYUDURU

Dizgi

HIZ VE RENK Dizgi Birimi

İLETİŞİM

HIZ VE RENK YAYINLARI
Ostim Mahallesi 1207. Sokak No:3/C-D
Ostim/Ankara
Tel: 0312 395 13 36

Copyright © Bu kitabın her hakkı saklıdır.

Hangi amaçla olursa olsun,
bu kitabın tamamının ya da bir kısmının,
kitabı yayımlayan yayınevinin önceden
izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi
ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması,
yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Sunuş

DEĞERLİ ÜNİVERSİTE ADAYLARI,

Üniversiteye giriş sınavları uzun, yorucu ve sabır isteyen bir yolculuktur. HIZ VE RENK YAYINCILIK olarak bu uzun yolculukta sizlerin destekçisi ve rehberi olmayı bir görev bilmekteyiz. Bu anlayışla hazırladığımız soru bankalarımızla üniversite sınavlarına hazırlık aşamasında başarınızı daha yukarılara taşımak ve istediğiniz üniversitelere sizleri ulaştırabilmek temel hedefimizdir.

HIZ VE RENK soru bankaları konu kavratma, pekiştirme ve ÖSYM soru tiplerine adapte olabilmek anlayışı ile oluşturulmuştur. Ayrıca “Basamaklı Zaman Yönetimi”ne göre kurgulanan testler zaman yönetimi konusunda da sizlere önemli bir kazanım sağlayacaktır. Kitabın sonunda, sorularda kullanılan kavramları içeren bir sözlüğe ve kavram haritalarına yer verilmiştir.

Kitabımızdaki “**MAVİ TESTLER**”, ilgili konunun en üst düzeyde kavranmasını amaçlamaktadır. Her ünitenin başında bulunan bu testleri dikkatle çözmeniz ve bu testlerde kaçırdığınız sorulardan hareketle eksiklerinizi tespit ederek konu tekrarı yapmanız, konuyu daha iyi kavramanızı sağlayacaktır.

“**KIRMIZI TESTLER**”, konunun pekiştirilmesinde ve öğrenilenlerin kalıcı olmasında önemli rol üstlenmektedir. Bu testler sayesinde bilgileriniz daha da sağlamlaşacaktır.

“**TURUNCU TESTLER**”, ÖSYM sorularına uyum sağlamanızda size rehber olacak testlerdir. Üniversite sınav soruları paralelinde, özgün sorulardan oluşan bu testler ile sınav sorularını daha kolay analiz edebilecek ve üniversite sınavlarına gerçek anlamda hazır olacaksınız.

“**HIZLI TARAMA TESTLERİ**”, önceki ünite ve konuları kapsayan sorulardan oluşan testlerdir. Bu testler ünitenin/konunun unutulmasını önlemek amacıyla oluşturulmuş testlerdir. Bu testlerde yanlış cevapladığınız soruların konularını tekrar etmenizi öneririz.

Titiz bir çalışmanın ürünü olan TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI SORU BANKAMIZ, MEB’in müfredat programıyla ve ÖSYM’nin soru tarzlarıyla bire bir uyumludur. Kitabın hazırlanmasında büyük emekleri geçen yazarımız Sayın Hasan ÖZDEMİR, Mikail ÖZTAŞ ve Harun DERİN’e; inceleme ve önerileriyle bize destek veren kıymetli akadaşlarımız Cüneyt UZUNLU, Firuze Tuba GEDİK ve Tufan KAYA’ya; editörümüz Nuri SOYUDURU’ya; dizgi ve tasarım uzmanımız Raşit SAVAŞ’a teşekkür ederiz.

Başarılarınıza renk ve hız katabilmek dileğiyle...

HIZ VE RENK YAYINLARI

İçindekiler

1. ÜNİTE: TÜRK EDEBİYATINA GİRİŞ

Konu Kavram Haritası	10
Türk Edebiyatına Giriş / Edebiyat - Güzel Sanatlar/Edebiyat Bilim İlişkisi/ Edebî Metin	11
Türk Edebiyatının Tarihî Dönemleri.....	21

2. ÜNİTE: ŞİİR

Konu Kavram Haritası	26
Şiirde Ahenk	29
Söz Sanatları	37
İslamiyet Öncesi Şiir	47
Geçiş Dönemi	49
Konu Kavram Haritası	53
Anonim Halk Şiiri	55
Âşık Tarzı Halk Şiiri Âşık Edebiyatı Sanatçıları	59
Dinî Tasavvufî Halk Şiiri ve Sanatçıları.....	65
Divan Şiiri	71
Divan Edebiyatı Sanatçıları	77
Şiirde Yapı (Karma).....	83
Konu Kavram Haritası	91
Tanzimat Şiiri.....	95
Servetifünun/Fecriâtî Şiiri.....	103
Millî Edebiyat Dönemi Şiir.....	109
Konu Kavram Haritası	115
Cumhuriyet Dönemi Şiir	
Saf Şiir Anlayışı	123
Millî Edebiyatın Zevk ve Sanat Anlayışını Sürdüren Şiir	127
I. Yeni (Garip) Şiiri	131
II. Yeni Şiiri	135
Garip Dışında Yeniliği Sürdüren Şiir.....	139
Dinî Değerleri, Geleneğe Duyarlığı ve Metafizik Anlayışı Öne Çıkaran Şiir	143
Toplumcu Şiir (1923-1960 Ve 1960 Sonrası)	147
1980 Sonrası Şiir	153
Cumhuriyet Dönemi Halk Şiiri.....	157
Cumhuriyet Dönemi Şiir (Karma).....	161

3. ÜNİTE: HİKÂYE

Konu Kavram Haritası	170
Hikâye - Hikâyenin Yapı Unsurları - Hikâyede Anlatım Teknikleri - Hikâye Türleri	173
Dede Korkut Hikâyeleri - Halk Hikâyeleri - Mesneviler - Cenkmeler	189
Tanzimat ve Servetifünun Dönemi'nde Hikâye.....	199
Millî Edebiyat Dönemi'nde Hikâye	207
Cumhuriyet Dönemi Hikâye	
1923-1940 Dönemi Hikâye	211
1940-1960 Dönemi Hikâye	217
1960 Sonrası Hikâye - Küçürek Hikâye.....	223

4. ÜNİTE: ROMAN

Konu Kavram Haritası	230
Roman - Romanın Yapı Unsurları - Romanda Anlatım Teknikleri - Roman Türleri.....	233
Tanzimat Dönemi'nde Roman	243
Servetifünun Dönemi'nde Roman.....	251
Millî Edebiyat Dönemi'nde Roman	257
Konu Kavram Haritası	265
Cumhuriyet Dönemi Roman	
1923-1950 Arası Roman	269
1950-1980 Arası Roman	275
1980 Sonrası Roman.....	287
Türk Dünyası ve Dünya Edebiyatında Roman	297
HIZLI TARAMA TESTİ 1	303
HIZLI TARAMA TESTİ 2	307

5. ÜNİTE: MASAL - FABL - DESTAN - EFSANE

Konu Kavram Haritası	312
Masal - Fabl - Destan - Efsane.....	313

6. ÜNİTE: TİYATRO

Konu Kavram Haritası	322
Tiyatro - Tiyatro Türleri - Tiyatro Terimleri.....	325
Geleneksel Türk Tiyatrosu.....	331
Konu Kavram Haritası	335
Tanzimat - Servetifünun Tiyatrosu.....	337
Millî Edebiyat Dönemi'nde Tiyatro	345
Cumhuriyet Dönemi'nde Tiyatro	349
Tiyatro (Karma).....	355

7. ÜNİTE: ÖĞRETİCİ METİNLER

Konu Kavram Haritası	360
Öğretici Metinler	363
Tanzimat Dönemi'nde Öğretici Metinler	375
Servetifünun - Fecriâti Dönemi'nde Öğretici Metinler.....	377
Millî Edebiyat Dönemi'nde Öğretici Metinler.....	379
Cumhuriyet Dönemi'nde Öğretici Metinler.....	381

8. ÜNİTE: EDEBÎ AKIMLAR

Konu Kavram Haritası	384
Edebî Akımlar.....	387
HIZLI TARAMA TESTİ 3	395
HIZLI TARAMA TESTİ 4	399
Edebiyatın İlkleri	403
CEVAP ANAHTARI	408

2021

ÖSYM
AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

7. Sen olasan diyü yir yir asılap äyinelere
Gelene gidene eyler nazarı döne döne

Bu beyit için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) Sen zamiriyle sevgili kastedilmiştir.
B) Aynalar sevgiliye âşik kişiler olarak düşünülmüştür.
C) Aynaların dizi dizi asılması güzel bir nedene bağlanmıştır.
D) Âşığın ızdırabının aynalara yansımaya tasvir edilmiştir.
E) Ahengi sağlamak için bazı ifadeler tekrar edilmiştir.

6. Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim

Bu dizelerle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi doğrudur?

A) Tarihi bir olay hatırlatılarak telmih sanatı yapılmıştır.
B) Nida ve tekrar sanatlarından faydalanılmıştır.
C) İnsana özgü nitelikler doğaya aktararak teşhis sanatı yapılmıştır.
D) Herkesçe bilinen bir gerçek bilinmiyormuş gibi davranılarak tecahülârif yapılmıştır.
E) Bir durum gerçek nedeninin dışında şairanece bir nedene bağlanarak hüsnütalili yapılmıştır.

2021

ÖSYM
AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

9. I.
Siz "Lim derdiniz" bana, "bir gülümsememe ne verirsiniz"
"Canımı" derdim.
"Hayır" diye iltiraz ederdiniz, "o zaten benim!"

II.
Âşık oldur kim kılur cânını fedâ cânânına
Mey-i cânân imesün her kim ki kymaz cânına

Aşağıdakilerin hangisi farklı edebî dönemlerden alınmış bu şiir parçalarının ortak özelliğidir?

A) Tema
B) Dil ve üslup
C) Kafiye düzeni
D) Nazım birimi
E) Ölçü

7. Yedi kat gökleri seyran eyleyen
Kürsî'nin üstünde cevhlân eyleyen
Miracında ümmetini dileyen
Adı güzel, kendi güzel Muhammed
Yunus Emre
Tinet-i pâkini rûşen kılmış ehli-âleme
İktidâ kılmış tarik-i Ahmed-i Muhtâr'e su
Fuzûlî
(Su Hzretî Peygamber'in gösterdiği yola girmekle, ter-tüketme tabiatını insanlara apaydın göstermiştir.)

Yukarıda verilen şiirlerde;

I. Nazım birimi,
II. Nazım şekli,
III. Ölçü,
IV. Tema,
V. Ait olduğu şiir geleneği

özelliklerinden hangisi ortaktır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2021

ÖSYM
AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

11. I. Ayrılr dosta gider
II. Sağ gelen hasta gider
III. Su gelir deste gider
IV. Gurbet yansın yıkılsın

Mâni nazım şeklinin biçim ve içerik özellikleri dikkate alınarak bir mâni oluşturulmak istense bu dizelerin sıralaması aşağıdakilerin hangisi olur?

A) I - II - IV - III
B) I - III - II - IV
C) III - I - IV - II
D) III - II - I - IV
E) IV - II - I - III

13. Ben bir gümüş bıçağım
Yalan değil gerçekçim
dizeleri ve

I. olsa sever
II. bahçenin
III. çiçeğiyim
IV. beni kim

sözlerinin tümü kullanılarak "düz mâni" biçiminde anlamlı bir dörtlük oluşturulmak istenirse son iki dizinin sıralanışı aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

A) I. ve III. B) II. ve III. C) IV. ve I.
II. ve IV. I. ve IV. II. ve III.
D) IV. ve II. E) III. ve I.
I. ve III. II. ve IV.

2021

ÖSYM
AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

12. (I) Karagöz ve orta oyunu geleneksel Türk tiyatrosunun belli başlı türlerindedir. (II) Bunlar, önceden yazılmış ve ezberlenmiş metinlere dayanmaktan ziyade gösteriyi ön plana alır. (III) Orta oyununda asıl konunun işlendiği bölüme "fasıl" adı verilirken Karagöz'de bu bölümün adı "muhavere"dir. (IV) Zaman zaman her iki oyuna da müzik eşlik eder. (V) Kişiler açısından bir karşılaştırma yapılırsa Karagöz'deki Havivat'ın orta oyunundaki karşılığı Pişekâr, Karagöz'ün karşılığı ise Kavuklu'dur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Orta oyunu, genel olarak açık yerlerde ortada oynanan bir oyundur. (II) Oyunun oynandığı yuvarlak ya da oval alana palanga denir. (III) Orta oyununun kişileri ve fasılları Karagöz oyunuyla büyük oranda benzerlik gösterir. (IV) Oyunun en önemli kişisi Kavuklu ile Pişekâr'dır. (V) Kavuklu, Karagöz oyunundaki Havivat'ın karşılığı, Pişekâr da Karagöz'ün karşılığıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÖNCE BİZ SORDUK

SONRA ÖSYM

2021

ÖSYM
AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

14. Ey serv-i sehi sen geleli seyr ile başa
Baş çekmedi ar'ar
Çok al-nesebler özünü saldı ayağa
Kul böldü sanavber

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu şiirin nazım şeklinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Müstezat B) Kıt'a
C) Şarkı D) Terkibibent
E) Rubai

4. Çehre-i zibâsı anun gülşen-i cânür
Halk-ı cihâna
Mâ'î ridâsı sanasın âb-ı revândür
Bâğ-ı cinâna
Mutrib-ı devrân ile cânânun elinden
Nây gibi ben
Nâle vü feryâd iderin hayıl zamândür
Kevn ü mekânâ

Bu dizeler aşağıdaki nazım şekillerinin hangisinden alınmış olabilir?

A) Müstezat B) Murabba C) Muhammes
D) Terciibent E) Şarkı

2021

ÖSYM
AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

11. Ahmet Paşa'yla ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisinde yanlış bir bilgi verilmiştir?

A) Fatih Sultan Mehmet'in hocası, sohbet arkadaşısı, veziridir.
B) Şeyh'den sonra yetişen en kuvvetli divan şairi, Bakî'ye gelinceye kadarki şairlerin sultanıdır.
C) Kerem redifli kasidesi ile idamdan kurtulmuştur.
D) Din dışı konuları, beşerî aşkı, gündelik hayat zevklerini üstün bir söyleyiş güzelliği ile yansıtır.
E) *Beng ü Bade* adlı eserinde II. Beyazıt ile Şah İsmail arasındaki çekişmeyi anlatmaktadır.

15. Fatih Sultan Mehmet ve II. Bayezid zamanında şiirler yazmıştır. Şiirleri, o daha hayatayken, bütün Anadolu ve Rumeli'ye yayıldığı gibi Hüseyin Baykara'nın Herat'taki sarayında da okunmuş, kendisinden sonraki şairleri de etkilemiştir. Türk edebiyatı tarihinde Şeyhi ile Necati arasında yetişen şairlerin en tanınmışlarındandır. Onun "kerem", "benefşe" ve "âb" redifli kasideleri, bilinen eserleri arasındadır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerin hangisidir?

A) Süleyman Çelebi B) Ahmet Paşa
C) Sehi Bey D) Taşlıcalı Yahya
E) Âşık Paşa

2021

73. SAYFA - 5.SORU

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

16. Aşağıdaki beyitlerin hangisi bir kasidenin "fahiye" bölümünden alınmış olabilir?

- A) Lâle-hadler yine güşende neler ilmediler
Servî yürütmediler gonceyi söyledimder
- B) Ayagı yer mi basar zülfüne ber-dâr olanun
Zevk ü şevk ile vîdir cân u serî döne döne
- C) Yok bu şehr içre senin vasf ettiğün dil-ber Nedim
Bir peri-süret görünmüş bir hayâlî olmuş sana
- D) Görüp bu hâlî gül-istanda dondu cedvel-i âb
Bahâra dek duramaz korkarım kenâr çizer
- E) Arab u Röm'da destâd-i sühandır Vehbî
Acemî odul yannında şûarası Acem'in

5. Fehmetmeğe sen de himmet eyle
Ol gevheri bul da sirket eyle

Çok görme bu hikmet-i beyânım
Tevfikâ havâle eyle cânım
İn dem ki zi şâirî eser nîst
Sultân-i sühan menem diger nîst

(Anlamaya sen de gayret et, o mücevheri bul da çal sen de.
Çok görme bu anlatımındaki inceliği, canını Tanrı yardımına havale et. Bu zamanda şairlikten eser yok,
söz sultanı benim, başkası değil.)

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Ek ve sözcük hâlinde redifler kullanılmıştır.
B) Kasidenin methiye bölümünden alınmış beyitlerdir.
C) Aruz vezninin kısa kalıbıyla yazılmıştır.
D) Yabancı kökenli sözcük ve tamlamalara yer verilmiştir.
E) Her beyit kendi içinde kafiyeleşmiştir.

245. SAYFA - 1.SORU

2021

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

18. Diber, küçük yaşta Asaf Paşa'nın konağına esir olarak verilmiştir. Asaf Paşa'nın Paris'teki resim tahsilinden dönen oğlu Celal Bey, onu tablolar için model olarak kullanır. Celal Bey'in kendisini bir araç gibi görmesinden derin ızdırıp duyan Diber'in yapılabildiği tek şey ağlamaktır. Celal Bey, bu gözyaşları karşısında onun bir esir olarak neler hissedebileceğini anlamaya başlar. Diber'in ağlaması iki gençin hayatında bir dönüm noktası olur. Sadece sanatına şâk olduğunu telakkiyayan Celal Bey'in nazında Diber, artık bir "oyuncak" değil, bir sevgilidir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mûşahadat B) Esaret
C) Zehra D) Sergüzeşt
E) Gülnihal

Diber, sabahları evin hanımıyla kızının odalarını düzeltir ve kendisinin himmet ve dikkatine havale edilen bir karnayın kafesini temizler, yemini verir, suyunu değiştirir. Ara sıra sabahları kafesin yanına gidip de, karnayın ürmeden içinde çırpındığını görenek çocukların pek neşeli oldukları zaman kendilerine mahsus masum tatlılıklarıyla gülerek: "Sanılar giymiş küçük halayık! Sarayında rahat otur. Yaramazlık edersen seni Teravet'in yanına gönderirim." derdi. Fakat en yumuşak ve nazik olan zamanında kalbine giren korku, sabit bir fikir gibi yerinden kılmadığı için, evde efendilerinden biri "Diber" diye çağırıldığı vakit, yukarıya titreyerek çıkardı.

1. Yukarıdaki parçada bir bölümüne yer verilen, Sami Paşazade Sezai'ye ait eserin adı nedir?

- A) Sergüzeşt B) Küçük Şeyler
C) Şir D) İclal
E) Gülnihal

255. SAYFA - 3.SORU

2021

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

19. Eserlerinde yüksek zümreye ait kişilerden seçtiği kahramanların çoğu Boğaziçi, Beyoğlu, Adalar gibi zengin ve modern semtlerde yaşar. Eklemek ve iş kaygıları yoktur. Sadece aşkı, giyim kuşamı, eğlenmeyi düşünürler. Çalışmayı küçümseyen, bazen bir kusur sayan, hiç olmazsa üzüntü konusunu yapan göçümleri vardır. Hemen hepsi okumuş ve gelir düzeyi yüksek olan bu kahramanlar; yabancı dil bilir, dönemin gişsel ve karnayık üslubuyla konuşur. Çocuklar yabancı müzisyenlerin elinde büyür, evlerde piyano, keman çalınır ve alefranga sofralar kurular. Yetişkinler ile çocuklar arasında yadırgatıcı bir resimiyet vardır. Yazarın geçim sıkıntısı çekken yeğâne kahramanı hüyalı şair, yılda ancak "iki çift ayakkabı ve iki kravat" alabildiği (1) ve çalışmak zorunda olduğu için acınası bir yoksulluk içinde çizer.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil
B) Hüseyin Cahit Yalçın
C) Recaizade Mahmut Ekrem
D) Ahmet Hamdi Tanpınar
E) Abdülhak Şinasi Hisar

3. Fransız yazar Pal Bourget'in etkisinde kalan ---- bireyin iç dünyasını esas alarak Servetifunun hareketinin genel karakterine uygun biçimde eserlerinde romantik duyguları, hayalleri ve aşkaları işler. Kışları konakta yazları Boğaziçi'nde ve Adalar'da oturan oldukça varlıklı ailelerin hayatını konu alır. Şahıs kadrosunu dar tutup utup örgüsünü ikinci plana atan sanatçı, ele aldığı kahramanların ruhsal yapısını irdeler ve psikolojik tahillere bulunur. Bu çalışmalarına ona edebiyatımızdaki ilk psikolojik romanı yazdırır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ali İhsan Tokgöz B) Hüseyin Cahit Yalçın
C) Halit Ziya Uşaklıgil D) Mehmet Rauf
E) Hüseyin Cahit Yalçın

244. SAYFA - 11.SORU

2021

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

20. XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra Türk edebiyatında Batılılaşma çabasındaki züppe tipyle karşılaşıyoruz. Bunların en meşhurlarından biri olan ----, roman boyunca kendini bilmez tavırlarıyla Perişev'in peşinden koşarken çevresindekiler tarafından kandırılıp dolandırılır. ---- ise II. Meşrutiyet sonrasındaki siyasi belirsizlik ortamında kurnazca yükselmeye çabalayan bir tipdir. Bu bakımdan iki kendini bilmezlikle güllüncü duruma düşerken değerli II. Meşrutiyet İlanının puslu havasından yararlanmaya çalışan bir kurnazdır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Bihruz Bey - Efruz Bey B) Bihruz Bey - Ali Bey
C) Ali Bey - Rakım Efendi D) Rakım Efendi - Efruz Bey
E) Felatun Bey - Efruz Bey

11. Bihruz Bey, eski paşalardan birinin oğludur. Yarım yamalak bir tahsil görmüş ve şımarık büyütülmüştür. Paşa babası ölünce Fransızca hocası hariç bütün hocalarını kovar ve bitmeyecek sandığı mirası Çamlıca, Beyoğlu, Kağıthane gibi eğlence merkezlerinde yemeye başlar. Bihruz Bey yanlış Batılılaşmanın bizde sembolü olmuştur âdeta...

Bu parçada tanıtılan kahraman aşağıdaki eserlerden hangisinde yer almaktadır?

- A) Zehra B) Sergüzeşt
C) Araba Sevdası D) İntibah
E) Haydut Montarı

137. SAYFA - 2.SORU

2021

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

21. Troya'da siz sözü güzeldi eskiden
Baktım öpüşündü duran baktım bungun.
Benim şimdi Hittî çağı benim yorgun
Benim ey gök pilgin uzaklığın hep ben.

Büyük sulurama sen o hep geç gelen
Beni çıktığın gecelere tutun.
Beyaz, kâğıtlarca gittiniz ya uzun
Güzelliğimde bir yan geceler sen.

Ellerin bir daha san ovalarım.
Sesini döremeyim bütün yalnızlığım
Bütün gök gök gök, o akşamlara kadar.

Güzel yalnızlığım işte duyula kadar.
Ne denizler gördüm hiç anmamışım
Bir sesin benim git o binlerce yıldır.

Bu şiirin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şairlerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Cahit Külebi B) İlhan Berk
C) Orhan Veli D) Attıla İlhan
E) Nâzım Hikmet

2. durmuş denizi ölçmüştük
ve hâlâ oralarda adım güzeldi
durmadan bir ilkçağ göğünü ararlardı
annemin resimleri yalnızlığına ve sessizliğine varırdı
ve oradaydım ben bunluk günlerim sabahlara kadar
beyaz sabahlara kadar ben
kelt'in güneyinde büyük bir deniz vardır
oturduğum uzun uzun yukarı baktım

Mısırkalyoniğe

Biçim, içerik ve dil özelliklerine bakıldığında bu dizelerin hangi şiir anlayışına ait olduğu söylenebilir?

- A) I. Yeni B) II. Yeni
C) Memleketçi D) Toplumcu Gerçekçi
E) Hısarcı

188. SAYFA - 9.SORU

2021

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

22. Bu "yaban" lafı, beni, önce çok kuzandı. Fakat sonra anladım ki Anadolular, Anadolu köylüleri, tipik eski Yunanların kendilerinden başkasına "barbar" lakabını vermesi gibi, her yabancıya yaban diyorlar. Bir gün... bir gün onlara, ispat edilecek miyim ki ben bir "yaban" değilim? Benim damarlarımdaki kan onların damarlarında işleyen kandır. Aynı dili söylemekteyiz. Aynı tarih ve coğrafya yollarında, hep birlikte gelmişizdir. İspat edilecek miyim ki aynı Allah'ın kutuyuz! Aynı siyasi mukadderat, aynı sosyal bağlar, bizi kardeşlik, evlilik, analık babalık üstünde bir yakınlıkla birbirimize bağlamıştır. Lâkin hangi sözlerle, hangi seslerle? Gündelik hayatın ufak tefek ihtiyaçlarını bile anca ifadeye göç bulabiliyoruz. Nerde kalmış ki onlarla, bu kadar genel konular üzerinde konuşacağız!... Gün geçtikçe daha iyi anlıyoruz: Türk "entelektüel", Türk aydın, Türk ülkesi denilen bu engin ve ıssız dünya içinde bir garip yalnız kişidir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kahraman bakış açısı kullanılmaktadır.
B) Aydın ile halk arasındaki uçurum ele alınmaktadır.
C) Olay hikâyesine özgü bir anlatım sergilenmektedir.
D) Anlatıcının düşünceleri iç konuşmalarla verilmektedir.
E) Yaşanılan anlatıcı üzerindeki etkisi işlenmektedir.

9. Meros, şehrin kaplılarına geldiği zaman güneş batıyordu. Darağacını ve etrafındaki halkı gördü. Arkadaşın asmak için bir ipe takmışlar, henüz kaldırıyorlardı.

Dur cellat! İşte ben geldim. Bu adam benim kefilimdir.

Halk hayret içinde kaldı. İki arkadaş yarı sevinç içinde kucaklaştı. Hiç kimsede manzara karşısında duygusuz kalamazdı. Kral bile bu parlak haberi heyecanla öğrendi ve ikisini de huzuruna getirtti. Uzun müddet hayrette seyrettikten sonra:

"Hareketiniz kalbime size bağlıdır, dedi. Demek ki mertlik ve dostluk bağlılığı boş kelimeler değilmiş. Şimdi benim de sizden bir ricam var. Beni de dostluğunuzda kabul edin ve içümcünüz kalbi bundan sonra bir olsun.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahraman kişinin bakış açısı ile yazılmıştır.
B) Olay hikâyesine özgü nitelikler hissedilmektedir.
C) Diyalog tekniğinden faydalanılmıştır.
D) Kişilerin duygularını belirten ifadelerle yer verilmiştir.
E) Deyim ve mecazlardan faydalanılmıştır.

2020

52. SAYFA - 6.SORU

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

11. Eser Adı Eser Özelliği

I. <i>Divân-ı Hikmet</i>	• Ahmet Yesevi ve dervişleri tarafından öne çıkarılan bir türü ait şiirlerin toplandığı eser olarak bilinir.
II. <i>Muhakemetü'l Lugateyn</i>	• Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan bu eser, Türkçe-Arapça sözlük niteliğindedir.
III. <i>Atabetü'l Hakayik</i>	• Birçok hikâyeden oluşan bu eser, Oğuzların sosyokültürel hayatını kurgusal bir anlatımla ele alır.
IV. <i>Dede Korkut Kitabı</i>	
V. <i>Divânü Lugâtü'l-Türk</i>	

Yukarıdaki eser adları ile özellikleri eşleştirildiğinde hangi iki eser adı dışta kalır?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

6. I. Ne zaman ve nerede yazıldığı kesin olarak belirlenemeyen *Atabetü'l-Hakayik'i*, Yüksekli Edip Ahmet kaleme almış ve Muhammed Dâd İspehsârî Bey'e sunmuştur. ( )

II. *Kutadgu Bilig*, kaside şeklinde ve aruz vezniyle dörtlük nazım birimiyle yazılmıştır. ( )

III. III. 12. yüzyılda Ahmet Yesevi tarafından sade, yalın bir dille yazılan *Divân-ı Hikmet*, tasavvufi şiirlerden oluşmaktadır. ( )

Numaralanmış yargılardan doğru olanın yanına (D), yanlış olanın yanına (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

	I	II	III
A)	D	Y	Y
B)	D	D	Y
C)	Y	Y	D
D)	Y	D	D
E)	D	Y	D

2020

65. SAYFA - 4.SORU

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

12. Edeblü ol cân isen
Hakk'ı bil insan isen
Müşâk-ı Sultân isen
Var edeb öğren edeb

Bu dördlüğün nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nutuk B) Devriye C) Şathiye
D) Güzelleme E) Münacaat

4. Ey özünü insan bilen
Var edeb öğren edeb
Ey edeb, erkân bilen
Var edeb öğren edeb

Gel Hakk'a olma asi
Ta gide gönülün pası
Dört kitabın manası
Var edeb öğren edeb

Bu dizeler, konusu bakımından dinî - tasavvufî edebiyatın hangi nazım türünden alınmış olabilir?

A) Şathiye B) Nutuk C) İlahî
D) Devriye E) Nefes

**Başarı tesadüf değildir,
tecrübeyle kazanılır.**

2020

81. SAYFA - 1.SORU

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

16. ----, Kanuni'ye sunduğu şiirlerle onun himayesini kazanmıştır. Padişahın ölümü üzerine edebiyatımızın en güzel mersiyelerinden birini yazmıştır. *Şairler sultanı* olarak tanınan şair, gazellerindeki güçlü ifade kudretiyle dikkati çeker.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Hayâlî B) Taşlıcalı Yahyâ
C) Fuzulî D) Bâkî
E) Necâtî

1. Gazel nazım şeklinin XVI. yüzyıldaki önemli temsilcilerinden olan sanatçı, devrinde "*Sultanü's-Şuara*" unvanıyla anılmıştır. İstanbul Türkçesiyle yazdığı gazellerinde dinî-tasavvufî konulara hiç değinmemiştir. Mesnevi yazmadığı hâlde divan şiirinin önde gelen isimlerinden olmuştur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen divan şairi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fuzulî B) Bakî
C) Nâîî D) Nedim
E) Taşlıcalı Yahya

2020

78. SAYFA - 7.SORU

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

17. Divan şiirinde "hikemî tarz"ın kurucusu kabul edilen şair, sosyal ve siyasal huzursuzlukların yaşandığı XVII. yüzyılda yetişmiştir. Gerek döneminin gerekse kendi mizacının etkisiyle, hikmet ve darbimesel ağırlıklı şiirler yazmıştır. Şiirlerinde duygu, hayal ve kelime oyunlarından çok, tecrübeli bir devlet adamının sosyal eleştirileri ve yol gösterici öğütleri yer alır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

A) Neşâtî B) Şeyhülislam Yahyâ
C) Nefî D) Nâîî
E) Nâbî

7. Edebiyatımızda hikemî tarzın kurucusu olarak kabul edilir. Gerçek adı Yusuf olan sanatçı eserlerinin büyük bir kısmını Halep'te yazmıştır. Şiirlerini sade bir dil ve akıcı bir üslupla kaleme almış ancak mensur eserlerinde ağır bir dil kullanmıştır. Eserlerinden bazıları *Tuhfetu'l-Harameyn* ve *Sumame*'dir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nâbî
B) Bakî
C) Fuzulî
D) Zâtî
E) Nefî

289. SAYFA - 4.SORU

2019

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

21. Yazar, 1980 sonrası Türk edebiyatının yenilikçi isimlerinden biridir. İlk dönem eserlerinde köy gerçekliğini, köyden kente göçü, çarpık kent ilişkilerini, bu çarpıklığın meydana getirdiği yabancılaşmayı; yabancılaşan bireylerin içsel yolculuklarını ve onların yoksul hayatlarını işledi. Daha önceleri toplumcu gerçekçi bir bakış açısıyla işlenen bu konuları gerçeküstücü bir yaklaşımla ele aldı. Sevgili Arsız Ölüm, Berci Kristin Çöp Masalları, Gece Dersleri, Aşk İşaretleri, Unutma Bahçesi adlı romanlarının hayatın gerçeklerini gözleme dayalı bir anlayışla halk ürünlerinin anlatım tarzlarından yararlanarak aktardı.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Leylâ Erbil B) Sevgi Soysal C) Latife Tekin
D) Nazlı Eray E) Pınar Kür

371. SAYFA - 1.SORU

2019

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

13. Anadolu'da XVI. yüzyılda oluşmaya başlayan biyografi geleneğinin ilk ürünü, Ali Şir Nevâî'nin Mecâlisü'n-Nefâis adlı eseri örnek alınarak yazılmıştır. 1538 yılında Sehi Bey'in kaleme aldığı; şairler hakkında bilgiler içeren Heşt Behişt adlı eseri bu türün Anadolu sahasındaki ilk örneğidir.

Bu parçada sözü edilen edebî tür aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mecmua B) Tezkire C) Surnâme
D) Mersiye E) Menakıbnâme

1. **Tezkire** kelimesinin asıl kullanılış yeri şair biyografileridir. Şair tezkireleri veya kısaca tezkireler, gerek kendi asırları gerek günümüz için sade bir biyografi olmaktan öte bir anlam ifade eder. Bu eserler o devrin şairlerini, edebiyatçılarını toplu ve müstakel olarak içine alan yegâne eserlerdir. Tezkirelerin gayesi devrin şair ve edebiyatçıları tanıtmaktır. İlk Türk tezkirecisi 15. yy. büyük Çağatay şairi **Ali Şir Nevai**, eseri de ---- adlı eserdir. Osmanlı sahasında ilk tezkire, Edirneli **Sehi Bey**'in yazdığı ---- adlı eserdir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) *Mecalisü'n-Nefais – Meşairü's-Şuara*
B) *Heşt Behişt – Mecalisü'n-Nefais*
C) *Mecalisü'n-Nefais – Heşt Behişt*
D) *Mir'at-ı Şiir – Adab-ı Zurefa*
E) *Tezkiretü's-Şuara – Heşt Behişt*

Ve

Buraya sığdıramadığımız onlarca soru

210. SAYFA - 8.SORU

2019

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

1. Millî Edebiyat Dönemi'nde eser veren yazarların romanları üzerine birçok çalışma yapılmış ancak bu romanlarla aynı dönemde yazılan hikâye kitapları pek ilgi görmemiştir. Pek çok okur, Millî Edebiyat hareketinin nesirde "yıldız üçlüsü" olarak bilinen yazarlarımızın nispeten başarısız olan Miskinler Tekkesi, Tatarcık veya Hep O Şarkı gibi romanlarını dahi bilir ama Sönmüş Yıldızlar, Dağa Çıkan Kurt veya Millî Savaş Hikâyeleri gibi başarılı hikâye kitaplarını çok az duymuştur.

Bu parçada sözü edilen eserlerin yazarları aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

A) Ömer Seyfettin - Aka Gündüz - Müfide Ferit Tek
B) Reşat Nuri Güntekin - Halide Edip Adıvar - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Ömer Seyfettin - Refik Halit Karay
D) Mithat Cemal Kuntay - Halide Edip Adıvar - Aka Gündüz
E) Refik Halit Karay - Reşat Nuri Güntekin - Falih Rıfkı Atay

8. Millî Edebiyat Dönemi'nin en önemli iki hikâyecisi Ömer Seyfettin ve Refik Halit Karay'dır. Ayrıca **Halide Edip Adıvar** ve **Yakup Kadri Karaosmanoğlu** da bu dönemde hikâye türünde eser veren diğer sanatçılardır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada adı geçen sanatçılardan herhangi birinin hikâye türündeki eserlerinden değildir?

A) *Gurbet Hikâyeleri*
B) *Izmir Hikâyeleri*
C) *Yüksek Ökçeler*
D) *Dağa Çıkan Kurt*
E) *Bir Serencam*

212. SAYFA - 9.SORU

2019

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

17. Hikâyelerinde tam bir gözlemci gibi davranır. Kaleminden çok selgisi çıkarır; gereksiz sözden olabildiğince kaçınır. Zaten büyük trajik olayların ve kahramanların öykülerinden çok gündelik olanın ve devlet daireesindeki, sokaktaki, evdeki insanın mütevazı dünyasını anlatan yazar; öykü çerçevesini kısacık ve sade cümlelerle çizer: "Ağustos, Cuma günü. Sicil müdürü Cavit Bey, yemekten sonra menderin üstüne uzanmış, uyumak istiyor." diye başlayan Mendil Altında öyküsünde olduğu gibi... Köyün, köylünün sorunları, büyük toplumsal çatışmalar veya tarihimizin şanlı sayfaları ve kahramanları yoktur onun öykülerinde. Açıkça hedeflenmiş bir mizah tonu veya sivri bir eleştirelilik de yoktur ama gündelik olanın içerdiği komik ayrıntılar pek çok hikâyede okuyucuyu güldürür. Onun hikâyeleri, gündelik yaşamın sıradanlığının içinde siliklesen insanın yaşadığı duygusal ve zihinsel çelişkileri aktarır.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Refik Halit Karay B) Orhan Kemal
C) Sabahattin Ali D) Aziz Nesin
E) Memduh Şevket Esendal

9. Cumhuriyet Dönemi öykücülüğünde kendine özgü bir yer edindi. Bu yer, gelişim çizgisindeki Türk öykücülüğü için önemli bir kilometre taşı sayıldı. O yıllarda birkaç usta öykücü kişiliğinden temsil edilen Türk öykücülüğü, ---- kaleminden apayrı bir nitelik gösterdi. Sanatçı, toplumumuzun büyük çoğunluğunu oluşturan vefalı, çalışkan, evine, işine, yurduna bağlı insanları sevecek anlatan bir usta öyküçümüz oldu. *İhtiyar Çilingir*, *Otlakçı*, *Mendil Altında* gibi hikâyeleri edebiyatımıza kazandıran sanatçidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçıların hangisi getirilirse açıklama doğru olur?

A) Sadri Ertem
B) Ercüment Ekrem Talu
C) Sabahattin Ali
D) Memduh Şevket Esendal
E) Saif Faik Abasıyanık

337. SAYFA - 4.SORU

2019

ÖSYM

AYT SOSYAL BİLİMLERİ SORUSU

EDEBİYAT SORU BANKASI

15. Namık Kemal'in tiyatrosu, bir dava tiyatrosudur. Yazar vatanperverlik, İslam birliği, insan hakları gibi inandığı değerleri, toplumun kalkınmasına yönelik fikirlerini ve geleceğe ilişkin tenkitlerini tiyatro türünde verdiği eserlerinde de işler. XIX. yüzyılın başında bir Rumeli şehrindeki yöneticinin zulmüne karşı başlayan isyanı Gülhihal adlı oyununda; kuşatma altında bulunan bir kalenin fedakârlıklarla kurtuluşuna da ---- adlı oyununda anlatır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Kara Bela B) Zavalı Çocuk
C) Akif Bey D) Vatan yahut Silistre
E) Celaleddin Harzemşah

4. Kırım Harbi sırasında Rumeli'de Musa Hulusi Paşa kumandasındaki Türk ordusu Tuna kıyısındaki bir kalenin kırk bir gün boyunca kahramanca müdafaasından ilham alınarak yazılmıştır. Gerek fikri gerek ise hissi muhtevası bakımından edebiyatımızda **vatan fikrini ve sevgisini** en güzel biçimde işleyen ---- yalnız kendi döneminde değil günümüze kadar defalarca sahneye konulmuştur.

Parçada boş bırakılan yere Namık Kemal'in hangi tiyatro eseri getirilmelidir?

A) *Zavalı Çocuk* B) *Kara Bela*
C) *Akif Bey* D) *Vatan yahut Silistre*
E) *Celaleddin Harzemşah*

1. ÜNİTE

TÜRK EDEBİYATINA GİRİŞ

Edebiyat nedir?

Edebiyatın bilim ve güzel sanatlarla ilişkisi

Metinlerin sınıflandırılması

Edebiyatın tarih ve din ile ilişkisi

Türk edebiyatının tarihî dönemleri

Türkçenin tarihî gelişimi

Edebiyat ve toplum ilişkisi

Edebiyatın sanat akımları ile ilişkisi

Edebiyat ile felsefe arasındaki ilişki

Edebiyat ile psikoloji arasındaki ilişki

Türkçenin önemli sözcükleri

1. ÜNİTE - TÜRK EDEBİYATINA GİRİŞ

GÜZEL SANATLAR VE EDEBİYAT

SANATIN VE GÜZEL SANATLARIN SINIFLANDIRILMASI

- 1. PLASTİK SANATLAR** (Maddeye Biçim Veren Sanatlar)
Resim, Heykel, Mimari, Hat, Tezhip, Minyatür
- 2. FONETİK SANATLAR** (Sese, Söze Biçim Veren Sanatlar)
Edebiyat, Müzik
- 3. RİTMİK SANATLAR** (Harekete Biçim Veren Sanatlar)
Tiyatro, Bale, Dans, Opera, Sinema

EDEBİ METİNLER

- 1. Coşku ve Heyecan Bildiren Metinler (Şiir)**
- 2. Olay Çevresinde Gelişen Metinler**
  - a) Anlatmaya bağlı metinler
  - b) Göstermeye bağlı metinler (Tiyatro)

METİNLERİN İFADE ŞEKİLLERİ

- 1. Manzum (Şiir)**
Belli bir ölçü, birim vb. özelliklere bağlı kalınarak oluşturulmuş metinlerdir.
- 2. Mensur (nesir, düzyazı)**
Sözün dil bilgisi kurallarına göre doğru ve düzgün söylenen ve yazılan doğal şeklidir. Vezinsiz ve kafiyesiz yazıdır.

EDEBİYATIN BİLİMLERLE İLİŞKİSİ

- ◆ Edebiyat – Tarih ilişkisi
- ◆ Edebiyat – Coğrafya ilişkisi
- ◆ Edebiyat – Felsefe ilişkisi
- ◆ Edebiyat – Psikoloji ilişkisi
- ◆ Edebiyat – Sosyoloji ilişkisi

EDEBİ METİNLER

Olay Çevresinde Oluşan Edebi Metinler

Anlatmaya Bağlı Edebi Metinler

- ◆ Masal
- ◆ Destan
- ◆ Halk Hikâyesi
- ◆ Mesnevi
- ◆ Manzum hikâye
- ◆ Hikâye
- ◆ Roman

Geleneksel Türk Tiyatrosu

- ◆ Karagöz
- ◆ Orta oyunu
- ◆ Meddah
- ◆ Köy seyirlik oyunları

Modern Tiyatro

- ◆ Trajedi
- ◆ Komedî
- ◆ Dram
- ◆ Melodram
- ◆ Epik
- ◆ Absürt

Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler

- ◆ Lirik Şiir
- ◆ Didaktik Şiir
- ◆ Epik Şiir
- ◆ Pastoral Şiir
- ◆ Satirik Şiir
- ◆ Dramatik Şiir

Göstermeye Bağlı Edebi Metinler

Türklerin Kullandığı Alfabeler

- ◆ Göktürk
- ◆ Uygur
- ◆ Arap
- ◆ Kiril
- ◆ Latin

Türçe Sözlükler

- ◆ Divanü Lügati't Türk
- ◆ Mukaddimet'ül Edeb
- ◆ Codex Cumanicus
- ◆ Lehçe-i Osmanî
- ◆ Kamus-ı Türki

1. Aşağıdakilerden hangisi edebî metin olarak kabul edilebilir?

- A) İnsanlık tarihinde çığır açacak buluşu anlatan metin
- B) Havaya atılan paranın yazı gelme ihtimalini anlatan metin
- C) XIV. yüzyıl sanatçılarının edebî kişiliğini anlatan metin
- D) Kimyasal sindirimin gerçekleşme ortamını anlatan metin
- E) Gurbette memleket özlemi çeken bir işçinin hislerini anlatan metin

2.

	I. Grup	II. Grup
I	Fonetik sanatlar	Edebiyat
II	Plastik sanatlar	Bale
III	Ritmik sanatlar	Minyatür
IV	Karma sanatlar	Sinema
V	Zanaat	

Yukarıdaki I. grupta verilenlerden hangisi II. gruptaki kavramlardan biriyle eşleştirilemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. Sultan şairler arasında şairlerinde şahsi duygularını ifade etmede en başarılı sayılan şair, hiç şüphesiz Cem Sultan'dır. Şiir ve edebiyatla çok küçük yaşlardan beri meşgul olmuş bir şehzade olan Cem'in çevresinde, adına "Cem şairleri" denen bir grup şair bulunmuştur. Cem Sadî'si, Haydar Bey, Sehâî, Kandî, Şâhidî gibi dönemin ünlü şairlerinden oluşan bu gruptan bazı şairler, Cem'i gurbette de yalnız bırakmamışlardır. Cem Sultan, şairlerinde yaşadığı sıkıntıları, oldukça duygulu bir anlatımla dile getirmiştir.

Bu metin aşağıdakilerin hangisinde kullanılmaya daha uygundur?

- A) Siyaset tarihi kitabı
- B) Edebiyat tarihi kitabı
- C) Ekonomi tarihi kitabı
- D) Felsefe tarihi kitabı
- E) Bilim tarihi kitabı

4. Gerçeğin ve gerçekliğin farklı tarzlarda ele alınması, farklı metinlerin ortaya çıkmasına sebep olur. Sanat, en geniş anlamıyla gerçekliğin yorumudur; onu anlamlandırma, değerlendirme gayretidir. Gerçeğin ve gerçekliğin bilimsel ve günlük olandan farklı anlatılması sonucu edebî metinler ortaya çıkar. Bu metinlerde değiştirme, dönüştürme ve yorumlama vardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi gerçekliği ele alış bakımından diğerlerinden farklı bir metindir?

- A) Deneme
- B) Makale
- C) Eleştiri
- D) Hikâye
- E) Anı

5. Namık Kemal, *Cezmi* adlı romanında, Adil Giray'ın İran ile Osmanlı arasında yapılan savaş sonunda orada esir düşmesini; ardından Perihan, Şehriyar ve Cezmi ile olan ilişkilerini anlatmaktadır.

Bu parçaya göre edebiyatın hangi bilim dalı ile ilişkisi olduğu söylenebilir?

- A) Psikoloji
- B) Felsefe
- C) Tarih
- D) Coğrafya
- E) Sosyoloji

6. Dil ve kültür ilişkisi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dil, kültürün taşıyıcısı; kültür de dile kaynaklık eden önemli bir unsurdur.
- B) Bir milletin dili ne kadar zengin ve işlekse kültürü de o kadar canlı ve dinamikdir.
- C) Kültüre dinamizm veren dil, ulusal bir nitelik taşıdığı için kültürel etkileşime kapalıdır.
- D) Kültür sayesinde bir dil sağlamlaşır ve başka dillerden daha az etkilenir.
- E) Kültür, hayat kaynağımız olan su; dil ise suyu bütün birimlere dağıtan şebeke gibidir.

7. Aşağıdakilerden hangisi bir edebî metinden alınmış olmaz?

- A) Kaş uçları kalkarak, gözler süzülerek, dudaklar bükülerek her yeni şeyin aşşağılık, her köhneliğin kibarlık olduğunu size söyleyen bu adamların şuurlarının arkasında yeni şeylere karşı gizli olduğu kadar kudretli bir meyil vardır.
- B) Odanın kapısında bir gözü kör, başı beyaz paçavra ile sarılmış ihtiyar bir adam, sac bir mangalda kömür yakıyor, bir ayağı kopuk hasır iskemleyi aynı zamanda duvara dayayarak muvazene yaptırıp üstüne oturmaya çalışıyordu.
- C) Bir zamanlar boş gezmeyi iş yapmaktan çok seven üç arkadaş varmış. Bugünden yarına geçinmek, gittikleri yerlerin birinden yüz bulsalar, peşinden kovulmak canlarına tak demiş. Alın teriyle kazanıp gönül rahatlığıyla yemeyi de gözlerine kestiremezlermiş.
- D) Tevfik Hayri Bey mesleğin kutsiyetine inanmış bir idealisti. Fakat bir parça gevşek ve hayalperestti. Başındaki süslü rüyayı hakikat yapmak için yalnız düşünmek, okumak, söylemek kâfi olduğuna inanırdı.
- E) Kulağa hoş gelen, sık bir sözcük örgüsüyle ama özünde hiçbir şey olmayan şiirler, öyküler, romanlar yazılıyor günümüzde. Buna plastik anlatım ya da silikonlu anlatım da diyebiliriz. İçi boşaltılmış sözcüklerle kulağa hoş gelen ses dizimleriyle kalıcı bir sanat yapılamaz.

8.

	Sanat Metinleri	Öğretici Metin
I	Dil sanatsal işlevde kullanılır.	Dil göndergesel işlevde kullanılır.
II	Üslup kaygısı yoktur.	Üslup kaygısı vardır.
III	Söz sanatı kullanılır.	Söz sanatı kullanılmaz.
IV	Gerçeklik, dönüştürülüp kurmaca olarak aktarılır.	Anlatılanlar gerçeğin kendisidir.
V	Estetik zevk uyandırmak için yazılır.	Bilgi vermek amacıyla yazılır.

Sanat metinleriyle öğretici metinlerin karşılaştırıldığı numaralanmış bölümlerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Türkçe sözlük denilince akla ilk olarak ---- gelir. Türk toplumlarının dili, edebiyatı ve yaşayışını yansıtmaları bakımından yalnızca bir sözlük değil folklorik bir kültür hazinesi olarak da değerlendirilebilecek eser Türk dilinin Arap dili karşısında zengin bir dil olduğunu ortaya koymak amacıyla yazıldığı için Arapçanın gramer yapısının özelliklerini de bulundurmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) *Divanü Lügati't Türk*
B) *Mukaddimetü'l Edeb*
C) *Muhakemetü'l Lügateyn*
D) *Codex Cumanicus*
E) *Lehçetü'l Lügat*

10. Edebiyat ile felsefe;

- I. Dil üzerine inşa edilme
II. İnsanı ele alma
III. Kurmacaya dayanma

yargılarının hangisi bakımından ortaktır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

11. Edebiyat ---- ilişkisinin kaçınılmaz zorunluluğu, her ikisinin de dil üzerine inşa edilmiş olmalarıdır. Gerek yazar ve şairin duygu, hayal, intiba, gözlem ve düşüncelerini; gerekse filozofun düşüncelerini diğer insanlara aktarabilecekleri tek iletişim vasıtası dildir. Elbette edebiyatçının kullandığı dil ile filozofun kullandığı dil birbirinden çok farklı ve başkadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sosyoloji   B) felsefe   C) psikoloji
D) tarih   E) ilahiyat

1. I. Genel olarak dramatik metinler olarak da adlandırabileceğimiz metinler; kurmaca olay ve olay örgüsünü, bir sahne düzeninde topluluk önünde canlandırmayı amaçlar.
- II. Yaşanmış ya da tasarlanmış gerçeklikten alınan bir olayın, bir anlatıcı tarafından yorumlanıp dönüştürülmesiyle oluşturulan metinlerdir.
- III. İnsanların iç dünyasında zevk uyandırmak ve onları etkilemek için oluşturulan metinlerdir.

Numaralanmış cümlelerde hakkında açıklama yapılan metin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Şiir – roman – tiyatro
- B) Hikâye – tiyatro – masal
- C) Tiyatro – hikâye – şiir
- D) Masal – hikâye – şiir
- E) Tiyatro – makale – şiir

2. ----, kurmaca metinlerdendir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Fab
- B) Destan
- C) Efsane
- D) Gezi yazısı
- E) Manzum hikâye

3. Edebiyat tarihinin dayanağı, eserler ve sanatçılardır. Edebî eserler, bütün düşünce ve sanat ürünleri gibi, toplumun hayatıyla ilgili olduğu ve ulusal kültürün izlerini taşıdığı için hem sanat eseri hem de yazıldıkları zamanı canlandıran birer belge olarak ele alınır. Sanatçılar da yaşadıkları çevrenin koşulları göz önüne alınarak incelenir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisinin edebiyat tarihini doğrudan ilgilendiren konulardan biri olduğu söylenemez?

- A) Dinî eğilimler
- B) Edebî akımlar
- C) Şair ve yazarlar
- D) Edebî gelenekler
- E) Edebiyatı etkileyen olaylar

4. I. 1072-1074 yılları arasında Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılmıştır.
- II. Türkçeden Türkçeye ilk sözlüktür.
- III. Abbasi halifesi Ebu'l Kasım Biemrillah'a sunulmuştur.
- IV. Devrinin Türk dünyasını gösteren bir harita eklenmiştir.
- V. Oğuz, Karluk, Yağma, Çiğil gibi Türk boylarının dillerine yer verilmiştir.

Yukarıda numaralanmış bilgilerin hangisi *Divanü Lügati't Türk* için yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Bilim dallarının "insan" ortak paydasında buluşmaları kaçınılmazdır. Ancak diğer bilim dallarına göre edebiyat ve ---- insanı bütüncül bir yaklaşımla ele alan iki çalışma sahasıdır. Her iki dal da insana ait tüm hâlleri, onun duygu ve düşüncelerine yön veren bilinçaltı süreçleri ve çevresiyle bir bütün olarak görür. İnsana bakış yönüyle birbirine yakın olan ve birbirinden yararlanan bu iki prensip; olay, duygu, düşünce ve hayalleri estetik bir tavırla ortaya koyma ile insan davranışlarını ve zihinsel süreçleri bilimsel ilkelere göre araştırma ve sunma bakımından farklılık gösterir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) psikoloji
- B) felsefe
- C) sosyoloji
- D) tarih
- E) coğrafya

6. Bir gün hasta çocuk, yine diz pansumanı olmak için hastaneye gitmişti. Dizindeki sargı bezini çıkardıklarında acıyla irkilip durumunun ne kadar kötüye gittiğini görmüştü. Çocuk bahçeye çıktı, ağaçlara baktı ve ağaçların sıhhatini bile kıskandı. Sonra eve gitti, evde kimse yoktu. Her zamanki gibi alt katta kimse yoktu. Annesinin rahatsız olabileceğini düşündü.

Bu edebî metin incelenirken özellikle aşağıdaki bilimlerin hangisinden yararlanır?

- A) Psikoloji
- B) Felsefe
- C) Sosyoloji
- D) Tarih
- E) Coğrafya

7. I. Metin

Bilir misin köylerde akşam olunca

Çekilir el ayak ortalıktan

Bir hüznü ay doğar karanlığa sapsarı

Başlar bir ağıt gibi sulardan, kapılardan

Kurbağa feryatları, köpek ulumaları

Yavuz Bülent Bakiler

II. Metin

Muhtar tarafından yönetilen, Türkiye'nin en küçük idari birimi köydür. Nüfusu 2 binden az olan köyler, genellikle geçimini tarım ve hayvancılıktan sağlayan kırsal yerleşme alanlarıdır.

Numaralanmış metinler karşılaştırıldığında aşağıdaki yargılardan hangisi yanlış olur?

- A) I. metinde ahenk unsurlarından yararlanılmıştır.
- B) İki metinde de köy konusuna değinilmiştir.
- C) I. metinde kanıtlanabilen bilgilere yer verilmiştir.
- D) I. metinde imgeli söyleyişlere yer verilmiştir.
- E) II. metnin amacı doğrudan bilgi vermek olduğu için sözcükler gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

- 8. I. Tarihî olayları neden-sonuç ilişkisi içinde kronolojik sıraya göre düzenlemek
- II. Edebî dönemlerin özelliklerini tespit etmek
- III. Tarihî ve toplumsal olayların eserlere nasıl yansıdığını incelemek
- IV. Edebiyatı dönemlere ayırmak
- V. Edebiyat sanatçılarının hayatlarını ve eserlerini incelemek

Yukarıdaki numaralanmış ifadelerden hangisi edebiyat tarihçisinin görevlerinden biri değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. Aşağıdakilerin hangisinde dilin işlevi yanlış belirtilmiştir?

- A) Türkiye, koronavirüse karşı yerli aşı çalışmalarını başlattı. (göndergesel işlev)
- B) Evin -de hali, saadet, Isınmak ocaktaki alevde Sönmüş yıldızlara karşı Işıklar varsa evde. (dil ötesi işlev)
- C) Lütfen ışıkları kapatınız! (alıcıyı harekete geçirme işlevi)
- D) Sana gönderdiğim e-maile bakabildin mi? (kanalı kontrol işlevi)
- E) Üniversiteyi kazandığımı öğrendiğim anı hiç unutamıyorum. (heyecana bağlı işlev)

10. Ele göresmişem ki burnumda tütür

Herifi, garisi, canım Erzurum

Ne olur beni de oriya götür

Geride birahtım malim Erzurum

Mehellelerin doli, köşen bucağın

Çirçir'da, Tosya'da galim Erzurum

Her mehellen igit Dadas ocağı,

Gendimi gollaran sarim Erzurum.

Bu dizelerde geçen ifadeler, dilin kullanımından doğan hangi türüyle ilgilidir?

- A) Ağız
- B) Jargon
- C) Şive
- D) Lehçe
- E) Argo

- 11. Edebiyat ve psikoloji insanı bir bütünlük içinde kavrayarak onun doğasına yaklaşma gayretindedirler. Teknik unsurlardan yalıtıldığında ve genel olarak bakıldığında her ikisinin de insan ruhunu kavramaya, onun düşünce, davranış ve duygularına yön veren bilinçaltı süreçlerine daha yakından bakmaya ve onu çevresinden koparmadan bir "bütün" olarak görme-ye çabalayan çalışma sahaları olduğu görülür.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Edebiyatla uğraşan herkes aslında iyi bir psikologdur.
- B) İnsan doğasını anlamada edebiyat psikolojiye göre daha işlevseldir.
- C) İnsanların düşünce ve davranışlarının altında yatan nedenler edebî eserlere konu olabilmektedir.
- D) Hem edebiyat hem de psikoloji insanı duygu, düşünce, davranış ve çevresi ile ele almaktadır.
- E) Psikolojik tahlillere yer veren edebî eserler, insanı anlamada daha faydalı olmaktadır.

1. Şu Boğaz harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi?

En kesîf orduların yükleniyor dördü beşi.

Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya

Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.

Ne hayâsızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!

Nerde-gösterdiği vahşetle "Bu bir Avrupalı!"

Dedirir: Yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,

Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yahud kafesi!

Eski Dünya, Yeni Dünya, bütün akvâm-ı beşer,

Kaynıyor kum gibi, tûfan gibi mahşer mahşer.

Yedi iklimi cihânın duruyor karşında,

Ostralya'yla beraber bakıyorsun: Kanada!

**Bu metinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Epik anlatım türünden faydalanılmıştır.
B) Yabancı kökenli sözcüklerin kullanılması başka toplum-
larla etkileşimin göstergesidir.
C) Tarihî bir olay edebî bir bakış açısı ile ortaya konmuştur.
D) Edebiyat ile tarih arasında sıkı bir ilişki bulunduğu de-
lilidir.
E) Edebî metinlerin tarihî olayların üzerindeki etkisini gös-
termektedir.

2. Sanat; duygu, düşünce ve hayallerin türlü araçlarla (ses ve söz, biçim, çizgi ve renk; hareket ve drama gibi) güzel ve etkileyici biçimde anlatılmasıdır. Bu nedenle güzel sanatlar kullandıkları malzeme ve araca göre sınıflandırılır. Edebiyat sesi ve sözü araç olarak kullandığı için ---- sanatlar grubunda yer alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) fonetik   B) endüstriyel   C) ritmik
D) plastik   E) dramatik

3. **Aşağıdakilerin hangisi dilin değişimi ve gelişimine neden olarak gösterilemez?**

- A) Harf Devrimi
B) Teknoloji ve kültür transferi
C) Sözcüğün anlam genişlemesi
D) Ölü bir dile ait metin
E) Toplumsal gereksinim

4. I. Olay çevresinde gelişme
II. Hayal gücüne dayanma
III. Hâkim ya da kahraman bakış açısıyla ifade edilme

Numaralanmış yargılardan hangisi "anlatmaya ve göstermeye bağlı edebî metinler" için ortak bir özelliktir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

5. IX. ve X. yüzyıllarda bazı Türk boyları ayrı devletler kurup kendi yazı dillerini oluşturmuştur. Farklı coğrafyalarda

ve değişik kollar hâlinde gelişen dilimizin bugün Azeri Türkçesi, Kırgız Türkçesi, Özbek Türkçesi,

I   II   III

Türkiye Türkçesi ve Türkmen Türkçesi gibi birçok şivesi

IV   V

vardır.

Yukarıdaki numaralanmış şivelerden hangileri Doğu Türkçesine aittir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) III ve IV   E) IV ve V

6. I. Edebî metin; teması, işlenişi, dili, yansıttığı zevk ve anlayışla tarihî belge özelliği taşır.
II. Her edebî metin kendisinden önce ortaya konulmuş eserlerden bağımsız olarak şekillenir ve insanların beğenisine sunulur.
III. Edebî metin, her okunduğunda veya söylendiğinde yeniden kurulup anlamlandırılacak biçimde düzenlenir.
IV. Her edebî metin, yan anlam değeri bakımından zengindir; yan anlam kelimedede değil ifadede veya eserde aranmalıdır.
V. Edebî metin, okuyucuda bir izlenim bırakmak, bir anlayış, bir duyuş uyandırmak kısacası onda estetik yaşantının ortaya çıkmasını sağlamak amacıyla düzenlenir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. Dil, konuşma ve yazma becerileri aracılığıyla insanlar arasındaki iletişimi sağlarken edebî metinler aracılığı ile de estetik bir iletişim alanı oluşturur. Şiir, roman, hikâye ve tiyatro gibi edebî eserler aracılığı ile dilin çok anlamlı yapısıyla karşılaşır ve güzelliklerini sezeriz. Güzel sanatların bir dalı olan edebiyat, malzemesinin dil olmasıyla diğer sanat etkinliklerinden ayrılır. Edebiyat, bilim dallarında olduğu gibi herhangi bir gerçeği kanıtlamayı amaçlamaz. Edebî eserler daha çok duygulara seslenir.

Bu parçaya göre edebiyatın diğer güzel sanatlardan ayrılan yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Estetik bir amaç taşıması
B) Ürünlerinin sadece söze dayalı olması
C) Malzemesinin dil olması
D) İnsan hayatını konu alması
E) Gerçeği kanıtlamayı amaçlaması

8. I. Kamus-ı Türkî
II. Muhakemetü'l Lügateyn
III. Lehçe-i Osmanî

yukarıdaki numaralanmış eserlerle,

- a. Ali Şir Nevai
b. Ahmet Vefik Paşa
c. Şemsettin Sami

seçeneklerdeki isimlerin eşleşmesi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I - a, II - c, III - b
B) I - b, II - a, III - c
C) I - a, II - b, III - c
D) I - c, II - b, III - a
E) I - c, II - a, III - b

9. • Çömlekçilik
• Nesnellik
• Doğallık
• İngesellik

Aşağıdakilerden hangisi bu kavramlardan biriyle ilişkilendirilemez?

- A) Standart dil   B) Zanaat
C) Konuşma dili   D) Edebî metin
E) Bilimsel metin

10. Taş, çamur, tunç, mermer, boya gibi somut malzemeleri işleyen, bu malzemelere biçim veren sanatlara plastik sanatlar denir.

Aşağıdakilerin hangisinde plastik sanatlar bir arada verilmiştir?

- A) Mimari – Edebiyat – Opera
B) Mimari – Hat – Minyatür
C) Hat – Minyatür – Bale
D) Müzik – Edebiyat – Sinema
E) Opera – Bale – Sinema

1. I. Evrenin, doğa olaylarının bir bölümünü konu olarak seçen, deneysel yöntemlere ve gerçekliğe dayanarak yasalar çıkarmaya çalışan, bunu düzenli bilgi hâline dönüştüren çalışmalarıdır. (Bilim)
- II. İnsanların kendileri ve doğa karşısındaki duygu ve düşüncelerini çizgi, renk, biçim, ses, söz ve ritim gibi unsurlarla güzel ve etkili biçimde ifade ettikleri etkinliklerin genel adıdır. (Sanat)
- III. İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan ve kendi kuralları çerçevesinde değişip gelişebilen sosyal bir anlaşma sistemidir. (Dil)
- IV. Duygu, düşünce ve hayallerin dil aracılığıyla güzel, etkili ve belli bir biçimde sözlü ya da yazılı olarak anlatılmasıdır. (Fonetik sanatlar)
- V. İnsanların maddeye dayanan gereksinimlerini karşılamak için yapılan dokumacılık, kunduracılık, kuyumculuk gibi faaliyetlerin genel adıdır. (Zanaat)

Numaralanmış açıklamalardan hangisi ayrıca içinde verilen terimin açıklaması değildir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) Sanat anlık şöhret elde etme işi değildir ve bir kişinin sanatçı olarak anılabilmesi için kalıcı olması gerekmektedir.
- B) El becerisi gerektiren ürünlerin tanıtımını yapan ve satılmasıyla uğraşan kişilere zanaatkâr denir.
- C) Zanaatkârlık insanoğlunun ilk taş aletlerini yapması ile başlamıştır.
- D) Sanat, insanların hayal dünyasında yer alan güzellikleri görsel, biçimsel ve sözel yöntemlerle ifade etmesidir.
- E) İnsanların maddeye olan ihtiyaçlarını gidermek için yapılan, eğitim, beceri, deneyim ve ustalık gerektiren işlere zanaat denir.

3. Uygarlık tarihi boyunca sayısız edebî metin ve edebiyat geleceği oluşturulmuş; buna bağlı olarak zaman içinde edebiyatçıların yaşamlarını ve eserlerini inceleyen bir bilim dalı ortaya çıkmıştır. Bir taraftan edebiyat sanatıyla bir taraftan da tarih bilimiyle ilişkili olan bu bilim dalına edebiyat tarihi denir.

Aşağıdakilerden hangisi edebiyat tarihinin inceleme alanında değildir?

- A) Edebî türlerin gelişimi
- B) Sanatçıların hayatı ve edebî kişilikleri
- C) Sanat ve düşünce akımları
- D) Dönemin sosyal hayatının edebiyata etkileri
- E) Teknolojik gelişmelerin sonuçları

4. Bazı edebî metinler, oluşturuldukları zaman diliminin ve toplumun gerçeklerini belirgin biçimde yansıttıkları için tarihsel araştırmalarda yararlanılabilecek belge niteliği kazanabilir. Bazen bir şiir, bazen bir halk hikâyesi, bazen bir destan, tarihin derinliklerinde saklanan bazı bilinmezlerin gün yüzüne çıkarılmasını sağlayabilir. Ancak bu durum, tarihsel olayların edebî metinlerde bütün gerçekliğiyle dile getirildiğini göstermez.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebî eserler oluşturuldukları dönemden izler taşır.
- B) Edebî eserlerde anlatılanlar tarihî gerçeklerin bire bir aynısı değildir.
- C) Bir tarih araştırmacısının faydalanabileceği en sağlam kaynak edebî eserlerdir.
- D) Bütün edebî eserlerde tarihî olaylara ve şahsiyetlere yer verilir.
- E) Edebî eserler hayal ürünü olduğu için bu eserlerin tarihe kaynaklık etmesi doğru değildir.

5. Harekete biçim veren ritmik sanatların çoğunda fonetik öğelere de yer verilir. Hatta bunların bazılarında müzik, edebiyat ve gösteri iç içedir.

Aşağıdakilerden hangisi ritmik sanatlardan biri değildir?

- A) Mimari   B) Dans   C) Bale
- D) Opera   E) Tiyatro

6. • Herakleitos, Anaksimenes gibi İlk Çağ düşünürlerinden bazıları görüşlerini şiir şeklinde açıklamışlardır.
- XX. yüzyılda Sartre ve Camus gibi bazı düşünürler, eserleriyle Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanmıştır.
- Mevlana ve Yunus Emre gibi şairlerin eserlerinde tasavvufa dayalı bir felsefi düşünce egemendir.

Öncüllerde verilenlerden hareketle aşağıdakilerin hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Edebiyatın felsefeyle tek yönlü bir ilişkisi bulunmaktadır.
- B) Filozofların tamamı iyi birer yazar ve şairdir.
- C) Düşünce sistemleriyle edebiyat arasında etkileşim söz konusudur.
- D) Felsefi eserler, edebi metinler grubunda yer alır.
- E) Edebiyat-felsefe ilişkisi şiirlerde daha fazla ortaya konmaktadır.

7. Her millet, dilini ve kültürünü yüzyıllar boyunca yoğurur. Bu esnada o, akan bir nehir gibi içinden geçtiği her topraktan bazı unsurları alır. Her medeni milletin konuşma ve yazı dili, karşılaştığı medeniyetlerden alınma kelime ve deyimlerle doludur.

Buna göre;

- I. Eğilmiş arza, kanar, muttasıl kanar güller
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller
Sular mı yandı? Neden tunca benziyor mermer
- II. Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var
- III. Memleket isterim
Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun
Olursa bir şikâyet ölümünden olsun

metinlerinden hangileri yukarıdaki parçada yapılan açıklamayı desteklemektedir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) Yalnız II
- D) I, II ve III   E) Yalnız III

8. Edebî bir metin, bilgi vermek amacıyla yazılmaz. Edebî bir metinde öncelikli amaç güzelliiktir. Sanatçı edebî bir metin oluştururken zaman zaman pozitif veya sosyal bilimlerden faydalanır. Bazı bilimlerden daha geniş ölçüde faydalanırken bazı bilimlerden ise sınırlı ölçüde faydalanır.

Buna göre bir edebiyat sanatçısının aşağıdaki bilimlerin hangisinden diğerlerine göre daha az faydalandığı söylenebilir?

- A) Tarih   B) Psikoloji   C) Tıp
- D) Sosyoloji   E) Coğrafya

9. Edebiyatın konusu insandır ve insan toplum içinde yaşayan bir varlıktır. Edebî metinler, insanı, insanın diğer insanlarla ilişkilerini, toplumsal olayları işler. Bu yönüyle edebiyat ile ---- konusu ortaktır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tarihin   B) psikolojinin   C) filolojinin
- D) antropolojinin   E) sosyolojinin

10. Aşağıdakilerin hangisinde boş bırakılan yere aşağıdaki içerisinden belirtilen eser getirilirse bilgi yanlış meydana gelir?

- A) ---- XII. yüzyılda Arapça bilmeyenlere Arapça öğ-retmek amacıyla Harezmi Türk-İslam bilgini Zemaşşeri tarafından yazılmıştır. (Mukaddimetü'l Edeb)
- B) Kaşgarlı Mahmut ---- adlı eserini Arapça yazmış, eserde dokuz bine yakın Türkçe sözcüğün Arapça karşılığına yer vermiştir. (Divanü Lügati't Türk)
- C) Türkçeden Türkçeye ilk sözlüklerden ---- XIX. yüzyılın diplomat ve aydınlarından Ahmet Vefik Paşa tarafından yayımlanmıştır. (Lehçe-i Osmanî)
- D) ---- Avrupalıların kendi aralarında Kıpçak (Kuman) Türkçesini anlayabilmeleri için İtalyan rahiplerce XIV. yüzyılda Latince hazırlanmıştır. (Codex Cumanicus)
- E) ---- "Türk" adını taşıyan Türkçeden Türkçeye ilk sözlüktür. XX. yüzyılın başında yayımlanan eser Şemsettin Sami tarafından yazılmıştır. (Şecere-i Türki)

1. Türk milleti demek, Türk dili demektir. Türk dili, Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti, geçirdiği nihaysiz felâketler içinde ahlâkının, ananelerinin, hatıralarının, menfaatlerinin kısacası, bugün kendi milliyetini yapan her şeyin dili sayesinde korunduğunu görüyor. Türk dili, Türk milletinin kalbidir, zihnidir.

Bu parçaya göre aşağıdaki genellemelerden hangisi yapılabilir?

- A) Türkçe ile kaleme alınmış edebî eserler dünyanın en zengin ve özgün içeriğine sahip eserlerdir.
- B) Edebî eserlerde bir milletin tarihî gelişiminin en küçük ayırntısına ulaşmak mümkündür.
- C) Soyut kültür hazinelerinden biri olan dil, insanların akrabalık bağlarını kuvvetlendirir.
- D) Bir insan topluluğunu ulus olma bilincine taşıyan ve millet hâline getiren temel unsur dildir.
- E) Gelenek ve görenekler şiir, roman ve hikâye gibi edebî türlerde kendilerine geniş yer bulur.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) Toplumumuzun başka toplumlarla etkileşmesi edebiyatımızda da bazı değişimleri beraberinde getirmiştir.
- B) Türk edebiyatı tarih boyunca Arap, Fars ve Batı kültürlerinden etkilenmiştir.
- C) İslamiyet'in kabulü Türk edebiyatında köklü değişiklikleri de beraberinde getirmiştir.
- D) İslamiyet'ten önceki yazılı kaynakların günümüze ulaşmaması o dönem hakkında bilgi sahibi olmamızı engellemiştir.
- E) Türklerin göçler yoluyla yeni coğrafi bölgelere yayılmaları Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında etkili olmuştur.

3. I. Eser:

II. Metin: Resimlenen sahnede yerdeki yeşillikleri yemekte olan kaplumbağaları düşünceli bir tavırla izleyen Doğulu giysiler içinde bir erkek figürü görürüz. Elinde bir ney tutmakta, sırtında nakkare veya kudüm cinsinden bir vurmali çalgı durmaktadır. Önünde durduğu pencerenin üstünde yer alan sivri kemerli alınlıkta "Şifa'al-kulüp lika'al Mahbub" yani "Kalplerin şifası, Sevgiliyle (Hz. Muhammed) buluşmaktır" yazılıdır.

Yukarıdaki metinde analizi yapılan "eser" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Plastik sanatlara özgü bir eserdir.
- B) Kaplumbağa terbiyecisi ile ilgili bilgi vermektedir.
- C) Malzemeye şekil veren bir anlayışın ürünüdür.
- D) Güzellik kaygısıyla meydana getirilmiştir.
- E) Sanatçının yorumunu yansıtmaktadır.

4. Sanat eserleri ile bilimsel eserlerin karşılaştırıldığı aşağıdaki cümlelerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Sanat eserlerinde sanatçının duyguları, sezgileri, hayalleri yapıta yansır. Bilimsel eserlerde bilim insanı; duygularına, hayallerine yer vermekten kaçınır.
- B) Sanat eserleri kesin yargılara varır, bu eserlerin belli kalıpları ve tanımları vardır; bilimin verileri sürekli değiştiği için bilimsel eserlerde kesin bir tanımlama yoktur.
- C) Sanat eserlerinde sözcüklere yeni anlamlar yüklenir; bilimsel eserlerde sözcükler gerçek anlamında kullanılır, terimlere yer verilir.
- D) Sanat eserleri yaratıcılığa, hayallere dayanır; bilimsel eser araştırmaya, incelemeye, nesnel verilere dayanır.
- E) Sanat eserlerinde güzele ve estetik olana ulaşmak amaçlanır, bilimsel eserlerde ise doğrulara ulaşma amacı vardır.